

Джон Макдонълд

Предговор (Нощна смяна)

Всеки път, когато ходя на партита (по принцип избягвам да го правя), някой от присъстващите се приближава с широка усмивка към мен, раздрусва ръката ми и възбудено ми прошепва:

– Знаете ли, винаги съм мечтал да стана писател.

Едно време се стараех да отговарям учтиво, но напоследък произнасям също така поверително:

– А пък моята мечта бе да стана неврохирург – специалист по мозъчни операции.

Обикновено след такъв отговор събеседникът ми изумено се взира в мен, но изобщо не ми пука. Напоследък се сблъсквам с много изумени хора.

Ако искаш да пишеш, сядай и пиши.

Единственият начин да се научиш, е да започнеш да го правиш. Същото обаче не може да се каже за неврохирургията.

Стивън Кинг винаги е искал да пише и го прави.

Сътворил е „Кери“, „Сейлъмс Лот“, „Сияние“, прекрасните разкази, които ще прочетете в тази книга, както и безброй други разкази, книги, поеми, есета и произведения, които не могат да се причислят към определен жанр. Повечето от тях са толкова бездарни, че не си заслужава да се публикуват.

Защото така се става писател.

Защото няма друг начин. Абсолютно никакъв.

Несъмнено трудолюбието е задължително, но не е достатъчно. Необходимо е да притежаваш усет към езика. Да си ненаситен, да ти се иска да потънеш сред думите. Да прочетеш милиони думи, написани от друг автор.

Поглъщаш всяка литературно произведение и изпитваш грозна завист или досада.

Най-голямо презрение чувствам към писатели, които прикриват бездарността си с дълги фрази, със сложни изречения и с досадни символи; писатели, които са лоши разказвачи и нямат усет за ритъм, а героите им са нереални.

Още нещо: необходимо е първо да опознаеш себе си, преди да се заемеш с описание на заобикалящите те хора, защото частица от теб се крие във всеки срещнат.

Е, какво имаме досега? Задължително трудолюбие, усет към езика и правдоподобност – от всичко това с доста усилия може да се получи известна обективност.

Но никога абсолютна.

Печатам тези редове на синята си пишеща машина и съм на седмия ред от втората страница на предговора; отлично знам за какво искам да пиша, но не съм сигурен, че успявам.

Тъй като съм два пъти по-възрастен от Стивън Кинг, считам, че в сравнение с него съм по-обективен относно произведенията си.

Писането е толкова бавен и мъчителен процес...

Книгите ми се появяват на бял свят, но не преставам да мисля за тях; те са като безпомощни деца, опитващи се да оцелеят, въпреки неизгодното положение, в което съм ги поставил. Бих дал мило и драго да прибера всички обратно и да се погрижа за тях. Страница по страница. Да драскам и да трия, с една дума – да ги оправя.

Но трийсетгодишният Стивън Кинг е много по-добър писател от мене, когато бях на същата възраст, или на четирийсет.

Мъничко му завиждам заради това, но смятам, че ще ме оправдаете.

Струва ми се, че знам за съществуването на поне дузина демони, скрити в гъсталаците, обграждащи поетия от него път, но дори да го предупредя за тях, от това не ще излезе нищо. Той ще ги срази, или те ще го погубят.

Просто като фасул, нали?

Следите ли мисълта ми?

Трудолюбие, любов към езика, убедителност и обективност... а след това?

Сюжетът! По дяволите, сюжетът!

Сюжетът е случилото се с човек, към когото си започнал да изпитваш известни чувства. Възможно е това да стане в различно измерение – физическо, умствено, душевно, или в съчетание от трите.

Без натрапване от страна на автора.

Ето пример за подобно натрапване: „Боже мой, мамо, виж колко хубаво пиша!“

Друг вид натрапване е гротеската. Цитирам пример, взет от големите бестселъри на миналата година: „Очите му разтвориха деколтето на роклята ѝ.“

Друга често срещана грешка е използването на абсолютно неподходяща фраза, вследствие на която читателят внезапно осъзнава, че чете, и насила бива изтръгнат от омагьосания свят, в който е попаднал.

Неприятно е и когато авторът се изкушава да поучава читателя – това е една от най-големите слабости.

Възможно е образът на даден герой да бъде прекрасно изграден,

метафората да е необичайна и все пак да не „разваля магията“. В един от разказите в настоящия сборник Стивън Кинг демонстрира уменията си за точност и правдоподобност на диалога между героите. Мъж и съпругата му са на дълго пътуване и се движат по някакъв черен път. Тя казва: „Да, Бърт, знам, че сме в Небраска, Бърт. Но, по дяволите, къде по-точно се намираме?“ А съпругът отговаря: „Нали имаш пътна карта? Или не можеш да четеш?“

Хубаво. Изглежда толкова лесно. Също като неврохирургията. Скалпелът има острие. Държиш го ето така, режеш.

С риск да ме сметнат за иконоборец ще кажа, че изобщо не се интересувам от темите, избрани от Стивън Кинг. Фактът, че в момента той пише за призраци, магии и слузести чудовища, криещи се в мазето, изобщо не поставя отпечатък върху цялостното му творчество. В този сборник ще се срещнете с много вампири, с полудяла гладачна машина, която непрекъснато се натрапва в мислите ми (както вероятно ще преследва и вас) и с толкова много сатанински деца, че да напълнят Дисниленд през всяка зимна неделя – но най-важното тук е сюжетът.

Важното е читателят да се вълнува от съдбата на героите.

Забележете – хуморът и окултизмът са две от най-трудните теми за писателите. Под перото на неопитния бездарен творец хуморът се превръща в погребална песен, а окултното – в шега.

Но щом научиш „правилата“, спокойно можеш да пишеш на всякакви теми.

Убеден съм, че Стивън Кинг няма да се ограничи с темите, които понастоящем го вълнуват.

Един от най-запомнящите се и най-трогателни разкази в този сборник е „Последното стъпало“. Истински шедьовър, в който няма дори намек за чудовища, или за непознати светове.

И още нещо.

Кинг твори, за да достави удоволствие не на вас, а на себе си. Аз пиша за собствено удоволствие. В резултат на което вие също харесвате творбите ни. Тези разкази са доставили удоволствие на Стивън Кинг, също и на мен.

По странно съвпадение на обстоятелствата, в деня, когато пиша тези редове, романът на Стивън Кинг „Сияние“ и моята книга „Кондомициум“ са включени в списъка на бестселърите. Но двамата с него не сме съперници в борбата за спечелване на читателите. По-скоро сме врагове на бездарните, претенциозните и сензационните романи, публикувани от събратята ни по перо, в които изобщо не са си направили труда да

научат „занаята“ си.

Смятам, че по отношение на сюжета и на удоволствието, което доставят произведенията му, малцина могат да се сравняват със Стивън Кинг.

Мисля си, че щом сте прочели целия предговор, сигурно разполагате с повече свободно време. Вместо това вече можете да се наслаждавате на разказите.

КРАЙ

© 1978 Джон Макдонълд
© 1994 Весела Прошкова, превод от английски

John D. MacDonald
, 1978

Сканиране, разпознаване и редакция: maskara, 2008

Издание:

Стивън Кинг. Понякога те се завръщат (сборник разкази)
Издателска къща „Плеяда“, 1994
Коректор: Росица Варадинова
Художник: Петър Станимиров

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9459>]